Õppeasutus: VANA – VIGALA TEHNIKA- JA TEENINDUSKOOL

Õppeasutuse kood: 70004643

Aadress: Vana –Vigala Raplamaa

Telefon/faks: 48 24545 Faks: 48 24450

e-post: kool@vigalattk.ee

Õppekavarühm: Tarbekunst ja oskuskäsitöö

Õppekava: KIVITÖÖ (looduskivi ehituslik ja kunstiline kasutamine)
Stone carving (natural stone use building and art)

Kutseõppeliik: kutseõpe põhihariduse baasil

Õppekava maht õppenädalates: 40

Õppekeel: eesti keel

Kinnitan: Enn Roosi

kooli direktor, allkiri

käskkirja nr. 14 kuupäev 19.02.2013

pitsat

Kooskõlastatud

kooli õppenõukogu 1.1-6/02 25.02.2013

koosoleku protokolli nr, kuupäev

kooli nõukogu 1-4/01 02.04.2013

koosoleku protokolli nr, kuupäev

Kontaktisik: **Evelin Tamm**

nimi, allkiri

õppedirektor

amet

tel.: 48 24545, faks:48 24450, e-post: evelin@vigalattk.ee

kontaktandmed (telefon, e- post, faks)

Registreeritud Eesti Hariduse Infosüsteemis…….....……

kuupäev

Õppekava kood **120258**

Õppekava kinnitatud
Direktori kk. Nr.14
19.02.2013

Õppeasutus: **Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool**
Õppeasutuse kood: **70004643**

ÕPPEKAVA REGISTREERIMISLEHT

Õppekavarühm: Tarbekunst ja oskuskäsitöö

Õppekava: KIVITÖÖ (looduskivi ehituslik ja kunstiline kasutamine)
Stone carving (natural stone use building and art)

Õppekava kood EHIS-es: **120258**
Õppekeel: eesti keel

Kutseõppe liik		*kutseõpe põhikoolis ja gümnaasiumis*
		põhihariduse nõudeta kutseõpe
	x	*kutseõpe põhihariduse baasil*
		kutsekeskharidusõpe
		kutseõpe keskhariduse baasil
Maht õppenädalates *(õn)*	40 õppenädalat	

Õppekava koostamise alus: Kivitöö (looduskivi ehituslik ja kunstiline kasutamine) osaoskuse õppekava koostamise aluseks on kooli õppekava Kivitöö, mille aluseks on Tarbekunsti ja oskuskäsitöö erialade riiklik õppekava, kinnitatud Haridus- ja teadusministri poolt 29. detsembril 2008. a määrusega nr 78

Õppekava eesmärgid ja ülesanded: osaoskuste ”looduskivi ehituslik ja kunstiline kasutamine” kooli õppekavaga kehtestatud kutsealase koolituse eesmärk on tagada õpilasele piisav ettevalmistus kivitöö kutsealal töötamiseks, õpingute jätkamiseks ja elukestvaks õppeks. Õppekavaga kehtestatud kutseõppe ülesandeks on ette valmistada selline töötaja, kes: väärtustab oma kutseala ning arendab oma kutseoskusi; oskab planeerida, teostada, hinnata ja arendada oma tööd; oskab iseseisvalt rakendada oma kutse- ja erialaseid teadmisi ning oskusi erinevates töösituatsioonides; on orienteeritud kvaliteetsete õpi- ja töötulemuste saavutamisele; vastutab enda ja kaastöötajate turvalisuse eest, tuleb toime ohuolukordades; töötab tervist ja keskkonda säästes; oskab teha eetilisi ja seaduspäraseid valikuid ning on vastutusvõimeline; omab suhtlemis-, analüüsi- ja informatsiooni hankimise oskust.

Nõuded õpingute alustamiseks: Õppima võetakse põhiharidusega isikuid. Õpilaste vastuvõtu korraldab kooli vastuvõtukomisjon.

Õppekava struktuur
Üld- ja põhiõpingute moodulid: õppe kogumaht on 33 õn (sissejuhatus õpingutesse 1õn, majandusõpe 2õn, tööseadusandluse alused 1 õn, töökeskkonnaohutuse alused 1 õn, rahvakunsti alused 1 õn, joonistamine 2 õn, kompositsiooni alused 2 õn, kivimaterjalide tundmise ja kivitöötlemise tehnoloogia 1 õn, mudeli ülekandmine 2 õn, kiviraiumine käsitsi 10 õn, praktika 10 õn)
Valikõpingute moodulid: 6 õn (pottsepatööd 2 õn, aia väikevormid 1 õn, kivi kasutamine avalikus ruumis 2 õn, looduskivist teede ja platside rajamine 2 õn, Joonestamine 1 õn, täheraie 1 õn, modelleerimine 1 õn, paearhitektuur ja restaureerimine 1 õn)
Kooli lõpueksam 1 õn

Nõuded õpingute lõpetamiseks: Õpingud loetakse lõpetatuks, kui on saavutatud kooli osaoskuste õppekavas esitatud õpitulemused ning sooritatud positiivsele tulemusele kooli lõpueksam.
Lõpetamisel väljastatavad dokumendid Eksami edukal sooritamisel omistatakse kooli lõputunnistus kutseõppe osaoskuse läbimise kohta ja hinneteleht

Õppekava vastab sisuliselt ja vormistuslikult esitatud nõuetele ……..20….a.

.....

/ees- ja perenimi, allkiri/

SISUKORD

ÕPPEKAVA KOOSTAMISE ALUS 5
ÕPPEKAVA EESMÄRGID JA ÜLESANDED 5
NÕUDED ÕPINGUTE ALUSTAMISEKS 5
ÕPPEKAVA STRUKTUUR 5
PRAKTIKAKORRALDUS 7
VALIKÕPINGUTE VALIKU VÕIMALUSED JA TINGIMUSED 7
ÜLDISED HINDAMISE PÕHIMÕTTED 8
NÕUDED ÕPINGUTE LÕPETAMISEKS 9
ÕPPEKAVA KOOSTAJAD 9
II ÕPPEKAVA MOODULITE KIRJELDUSED 10
1. SISSEJUHATUS ÕPINGUTESSE 10
2. MAJANDUSÕPE 11
3. TÖÖSEADUSANDLUSE ALUSED 12
4. TÖÖKESKKONNAOHUTUSE ALUSED 13
5. RAHVAKUNSTI ALUSED 14
6. JOONISTAMINE 16
7. KOMPOSITSIOONI ALUSED 17
8. KIVIMATERJALIDE TUNDMINE JA KIVITÖÖTLEMISE TEHNOLOOGIA 18
9. MUDELI ÜLEKANDMINE 19
10. KIVIRAIUMINE KÄSITSI 20
VALIKÕPINGUD 22
11. POTTSEPATÖÖD 22
12. AIA VÄIKEVORMID 23
13.KIVI KASUTAMINE AVALIKUS RUUMIS 24
14. LOODUSKIVIST TEEDE JA PLATSIDE RAJAMINE 25
16. TÄHERAIE 27
17. MODELLEERIMINE 28
18. PAEARHIDEKTUUR JA RESTAUREERIMINE 29
19. PRAKTIKA 30
LISA 32
LÕPUEKSAMI LÄBIVIIMISE JUHEND 32
ÕPPEKAVAGA SEONDUVA ÕPPEBAASI KIRJELDUS 32
ÕPPEKAVAGA SEOTUD ÕPETAJAD ..... **Tõrge! Järjehoidjat pole määratletud.**
MAPP „MINU LEMMIKUD RAHVAKUNSTIS“ KOOSTAMISE JUHEND 32
PRAKTILISE KIVITÖÖTLUSTOOTE JA SELLE JUURDE KUULUVA TOETAVA KIRJALIKU OSA TEOSTAMISE JUHEND. 33

I ÜLDOSA

ÕPPEKAVA KOOSTAMISE ALUS

Kivitöö (looduskivi ehituslik ja kunstiline kasutamine) osaoskuse õppekava koostamise aluseks on kooli õppekava Kivitöö, mille aluseks on Tarbekunsti ja oskuskäsitöö erialade riiklik õppekava, kinnitatud Haridus- ja teadusministri poolt 29. detsembril 2008. a määrusega nr 78

ÕPPEKAVA EESMÄRGID JA ÜLESANDED

Kivitöö (looduskivi ehituslik ja kunstiline kasutamine) eriala kooli osaoskuse õppekavaga kehtestatud kutseõppe eesmärk on tagada õpilasele piisav ettevalmistus kutsealal töötamiseks, õpingute jätkamiseks ja elukestvaks õppeks. Selleks vajalikud teadmised, oskused, vilumused ja isikuomadused on fikseeritud riiklikus õppekavas.
Õppekava ülesandeks on ette valmistada selline töötaja, kes:
1) väärtustab oma kutseala ning arendab kutseoskusi;
2) oskab planeerida, teha, hinnata ja arendada oma tööd;
3) oskab iseseisvalt rakendada kutse- ja erialaseid teadmisi ning oskusi mitmesugustes töösituatsioonides;
4) on orienteeritud heade õpi- ja töötulemuste saavutamisele;
5) vastutab enda ja kaastöötajate turvalisuse eest, tuleb toime ohuolukordades;
6) töötab tervist ja keskkonda säästes;
7) oskab teha eetilisi ja seadusekohaseid valikuid ning on vastutusvõimeline;
8) oskab hankida ja analüüsida teavet;
9) oskab suhelda ja on valmis meeskonnatööks.

NÕUDED ÕPINGUTE ALUSTAMISEKS

- vastu võetakse põhihariduse omandanud õpilasi;
- vastu võetakse isikuid, kelle tervislik seisund ning vaimsed võimed võimaldavad õppida ja töötada antud erialal;
- vastuvõtt toimub sisseastumiseksamiteta, vestluse põhjal;
- konkreetse vastuvõtu korra ja ajad määrab vastuvõtukomisjon

Sisseastumisel nõutavad dokumendid:

1. põhiharidust tõendav dokument
2. avaldus kooli astumiseks
3. meditsiiniline tõend erialale sobivuse kohta
4. 2 fotot 3x4 cm

ÕPPEKAVA STRUKTUUR

Õppekava määrab õpingute kogumahu õppeaastates ja õppenädalates.
Õppeaeg on 1 aasta, s.o. 40 õn, s.o. 1600 tundi.
Õppekava on üles ehitatud moodulsüsteemis. Üks moodul on terviklik õppekava ühik.
Õppemahtu arvestatakse õppenädalates.

- Üld- ja põhiõpingud 33 õppenädalat, millest praktika 10 õn
- valikõpingud 6 õppenädalat

Õppetundide jaotus õppenädalates moodulite lõikes

Jrk nr	Moodulite/üldharidusainete nimetused	Kogu-maht (õn)	Maht (õn)1. õppeaastal		
			Auditoorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku
I	**Üld- ja põhiõpingud**	**33**			
1.	Sissejuhatus õpingutesse	1	1		1
2.	Majandusõpe	2	2		2
3.	Tööseadusandluse alused	1	1		1
4.	Töökeskkonnaohutuse alused	1	1		1
5.	Rahvakunsti alused	1	1		1
6.	Kompositsiooni alused	2	2		2
7.	Joonistamine	2			
8.	Kivimaterjalide tundmine ja kivitöötlemise tehnoloogia	1	1		1
9.	Mudeli ülekandmine	2	2		2
10.	Kiviraiumine käsitsi	10	10		10
11.	Praktika	10		10	10
II	**Valikõpingud**	**6**			6
12.	Pottsepatööd	2		2	2
13.	Aia väikevormid	1	1		1
14.	Kivi kasutamine avalikus ruumis	2	1		1
15.	Looduskivist teede ja platside rajamine	2		2	2
16.	Joonestamine	1		1	1
17.	Täheraie	1		1	1
18.	Modelleerimine	1		1	1
19.	Paearhitektuur ja restaureerimine	1	1		1
20.	**Kooli lõpueksam**	**1**			1
	KOKKU	**40**			

PRAKTIKAKORRALDUS

Praktika on sihipärane, juhendatud ja hinnatav õppimine. Praktika kavandamisel on arvesse võetud kohapealseid ja piirkondlikke tööelu võimalusi ja vajadusi.
Kogu praktikaga seonduv üldine informatsioon (praktika korraldamise juhendis) peab olema õpilastele, õpetajatele, juhendajatele ning praktikaettevõtete esindajatele kättesaadav õppeaasta alguses. Hiljemalt 10 päeva enne praktika algust sõlmitakse kolmepoolne kirjalik praktikaleping, mis sisaldab täpset informatsiooni praktika tingimuste kohta ja kus määratletakse praktika põhimõtted ning õppeprogrammi käsitlevas osas on kirjeldatud, kuidas praktikat teostatakse.
Õppeasutuses otsustatakse, kuidas praktika ja selle eesmärgid seostatakse õppuri isikliku õppeplaaniga kursuse tervikust lähtudes ning kuidas õpeasutuses ning töökohal toimuv õppimine täiendavad teineteist õppeprogrammi seatud eesmärkide saavutamisel.
Õppeasutus valmistab ette õppuri praktikaks. Töökohal pööratakse erilist tähelepanu juhendamisele ning jälgimisele, samuti tagasiside andmisele. Praktikat vaadeldakse nende professionaalsete üksuste osana, mida praktika sisaldab.

Praktika korraldamise olulisteks osadeks on:

- Ettevõtte ja õppeasutuse läbirääkimised otsuste üle koostööle.
- Leping õppeasutusega praktikaülesannete kohta.
- Ettevõtte personali teavitamine praktikandi tulekust töökohale.
- Õppuri juhendamine praktikaperioodi vältel ning praktika hindamine.
- Tagasiside, vestlus õppuri ja õpetajatega praktikaperioodi teostamisest.

Praktikal viibides täidab õpilane praktikapäevikut. Praktika lõppedes koostab õpilane praktika kohta analüüsi ja enesehinnangu. Praktika koondhinne kujuneb praktikajuhendaja, koolipoolse juhendaja ja õppuri enesehinnangu alusel.
Praktika kestus antud õppekaval on 10 õppenädalat
Praktika toimumise koht: ettevõttes, kellega sõlmitud koostööleping praktika sooritamiseks. Praktikate juhendajateks on ettevõttes vastava töölõigu juhtivtöötaja.

VALIKÕPINGUTE VALIKU VÕIMALUSED JA TINGIMUSED

Kooli osaoskuste õppekavas on määratud valikõpingute mahuks 7 õn, mida kasutatakse järgmiselt:

1. 1õn arvestatud kooli lõpueksamile. Lõpueksam koosneb kolmest osast: (vt. Nõuded õpingute lõpetamiseks).
2. 6 õn ulatuses on koostatud valikõpingute moodulid: pottsepatööd 2 õn, aia väikevormid 1 õn, kivi kasutamine avalikus ruumis 1õn, looduskivist teede ja platside rajamine 2 õn, joonestamine 1 õn, täheraie 1 õn, modelleerimine 1 õn või paearhitektuur ja restaureerimine 1 õn

Valikõpingute moodulite lõplikul otsustusel saab määravaks õppegrupi valik, mis moodustub vähemalt 75%-st kogu õppegrupi õpilaste arvust õpilaste poolt valitud moodulist.

ÜLDISED HINDAMISE PÕHIMÕTTED

1. õpilasel on õigus saada teavet hindamise korra ja hinnete kohta õpilaste teadmiste ja oskuste omandatust hinnatakse numbriliselt viiepallisüsteemis, kus hinne „5” on „väga hea”, „4” on „hea”, „3” on „rahuldav”, „2” on „puudulik” ja „1” on „nõrk”. Hinded „1” ja „2” on mitterahuldavad hinded.
1.1 Hindega «5» («väga hea») hinnatakse suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust (edaspidi õpitulemus), kui see on täiel määral õppekava nõuetele vastav. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «5», kui õpilane on saanud 90–100% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
1.2. Hindega «4» («hea») hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «4», kui õpilane on saanud 70–89% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
1.3. Hindega «3» («rahuldav») hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid esineb puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «3», kui õpilane on saanud 45–69% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
1.4. Hindega «2» («puudulik») hinnatakse õpitulemust, kui see on osaliselt õppekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «2», kui õpilane on saanud 20–44% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
1.5. Hindega «1» («nõrk») hinnatakse õpitulemust, kui see ei vasta õppekava nõuetele. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «1», kui õpilane on saanud 0–19% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
2. Õpilane tõendab teadmiste ja oskuste omandatust kirjalike või praktiliste töödega, esituste täpsust ja loogilisust, suutlikkust oma teadmisi ning oskusi suuliselt ja kirjalikult väljendada.

3. Kivitöö (looduskivi ehituslik ja kunstiline kasutamine) osaoskuste õppekava moodulite hindamismeetod valitakse nii, et nende abil oleks võimalik mõõta eesmärkide saavutamist, et need sobiksid õpetusmeetoditega ja toetaksid õpilase arengut.

4. Kivitöö (looduskivi ehituslik ja kunstiline kasutamine) osaoskuste õppekava iga mooduli arvestuslik hindamine toimub mooduli teemade läbimise järel, kokkuvõttev hindamine mooduli läbimise järel.
5. Hindamisel kasutatakse arvestuslikku ja kokkuvõtvat hindamist.
6. Arvestusliku hindamise ülesandeks on anda informatsiooni moodulis määratletud konkreetse õpitulemuste saavutuste kohta.

7. Kokkuvõtva hindamise ülesandeks kivitöö (looduskivi ehituslik ja kunstiline kasutamine) osaoskuste õppekavas on anda informatsiooni mooduli eesmärkide saavutatuse kohta.

HINDAMISE EESMÄRGID JA ÜLESANDED:

- motiveerida õpilasi sihikindlalt õppima
- suunata õpilase enesehinnangu ja isikuomaduste kujunemist
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja arengu toetamisel
- peab toetama õppimist
- peab andma ettekujutuse õpilase teadmiste ja oskuste tasemest
- peab andma koolile tagasiside koolitusalase tegevuse tulemustest

- peab andma töötajatele teavet õpilase ametioskuste tasemest

NÕUDED ÕPINGUTE LÕPETAMISEKS

Lõpetaja peab peale 40 nädalast õppeaega olema:

- läbinud õppekava täies mahus
- sooritanud kõik arvestused ja praktika
- sooritanud kooli lõpueksami

Lõpueksam koosneb kolmest osast:

- inspiratsiooniallikate kogu „Minu lemmikud rahvakunstis“ esitlus;
- õpilase poolt valitud teemal praktilise kivitöötlustoote ja selle juurde kuuluva toetava kirjaliku osa (töö käik, materjali näidised, tehnoloogia, tööjoonised, fotod) suuline esitlus;
- küsimustik kogu õppekava moodulites läbitud teemadel.

Lõpueksam on tulemuslik kõigi eksamietappide positiivse sooritamise korral.

Kooli lõpueksam loetakse sooritatuks kui teoreetilise osa õigete vastuste määr on vähemalt 60% ja praktilise töö esitlemisel on saavutatud vähemalt „rahuldav” tulemus.

- õppeaja lõppedes ja õppekava läbimisel täies mahus ning kooli lõpueksami sooritamise järel väljastab Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool õpilasele lõputunnistuse ja hinnetelehe keskhariduse baasil kutseõppe läbimise kohta.

ÕPPEKAVA KOOSTAJAD

Evelin Tamm- Vana- Vigala Tehnika- ja Teeninduskooli õppedirektor
Tiina Kalda- loodusainete kutseõpetaja
Tiiu Pippar- kunsti- ja ehituseriala kutseõpetaja

II ÕPPEKAVA MOODULITE KIRJELDUSED

1. SISSEJUHATUS ÕPINGUTESSE
1 õn
1T/P

1. Eesmärk
Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja hoiakud koolitöö korraldusest, õppetöö vormidest, valitud erialast praktiku nägemuse läbi, erialaga seonduvatest nõuetest ning teadmised õppekava sisust ja ülesehitusest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks
Puuduvad

3. Õppesisu
3.1.SISSEJUHATUS KOOLIELLU JA ERIALASSE. Kooli ja kooli ajaloo tutvustus. Tutvumine pedagoogilise personaliga. Kooli kodukord. Kooli infosüsteem. Kooli teenindavad struktuuriüksused. Kooli praktikabaasid. Õpilaskodu. Õppija õigused ja kohustused. Õppijat puudutav dokumentatsioon. Tunniplaani koostamise põhimõtted. Õppematerjalid ja -vahendid ning nende kättesaadavus.
Käsitöömeistri õppekava sisu ja ülesehitus: loengud, seminarid, praktilised tööd vms, iseseisev teoreetiline ja praktiline töö, projektid, kirjalike tööde vormistamise nõuded; eksamite ja arvestuste korraldus, õppepraktika, kooli lõpetamine.
Käsitöövaldkonna arengusuunad tänapäeval. Käsitöömeistri kutseeetika. Käsitöömeistri kutsestandard ja kutseeksam.

4. Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab:
- õppeasutuse õpikeskkonda;
- õppetöö vorme ja korraldust;
- erinevaid õpimeetodeid;
- käsitöömeistri kutsestandardis kirjeldatud nõudeid;
- kutseeksami sooritamise võimalusi ja kutseeetikat;
- Eesti käsitöö arengusuundi.

Õppija oskab:
- leida infot käsitööga tegelevate ettevõtete või organisatsioonide kohta;
- orienteeruda teenindavates struktuuriüksustes.

5. Hindamine
Hinnatavad tööülesanded:

1. suuline arutelu rühmatööna – Kivitöö (looduskivi ehituslik ja kunstiline kasutamine) osaoskuste õppekava sisu ja ülesehitus.
2. kirjalik töö - Käsitöömeistri kutseeetika, kutsestandardi ning kutseeksami tundmise kohta.
3. koostada referaat - Käsitöövaldkonna tänapäeva arengusuunad.

Mooduli hinne kujuneb õppeprotsessi ja mooduli tööülesannete koondhindena

2. MAJANDUSÕPE
2 õn
2T/P

1. Eesmärk
Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused majanduse ja turunduse üldalustest, toote omahinna kujunemise põhimõtetest, ettevõtluse ja ühistegevuse alustest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks
Puuduvad

3. Õppesisu
3.1. MAJANDUSE ALUSED. Vajadused ja ressursid. Majanduse põhiküsimused. Nõudluse ja pakkumise mehhanism. Eraomand, hinnasüsteem ja konkurents. Valitsuse roll ja funktsioonid: riigieelarve, maksud ja nende olemus. Eesti majanduse arengusuunad. Majanduslik stabiilsus: SKP, RKP, tööturg, tööpuudus.
3.2. ETTEVÕTLUSE ALUSED. Ettevõte, ettevõtja, ettevõtlus. Ühistegevuse põhimõtted. Äriühing, mittetulundusühing ja füüsilisest isikust ettevõtja. Ettevõtte loomise etapid. Ettevõtte juhtimine. Ettevõtte finantseerimine. Aruandlus Tootmine ja teenindus: toode ja toodang, püsiv- ja muutuvkulud, kasum ja käive. Toote omahind
3.3. TURUNDUSE ALUSED. Turunduse põhialused ja turundusmeetmestik. Väikeettevõtte äriplaan. FIE-na tegutsemise põhireeglid. Pank ja pangateenused.

4. Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab:
- peamisi majandusprotsesse;
- Eesti majanduse arengusuundi ühtses Euroopa Liidu majandusruumis;
- turumajanduse põhikomponente;
- ettevõtluse aluseid;
- ettevõtte finantseerimise ja administreerimise üldpõhimõtteid;
- ühistegevuse põhimõtteid ja ühistulise ettevõtluse olemust;
- äriplaani koostamise aluseid;
- toote omahinna kujunemise aluseid;
- FIE-na tegutsemise võimalusi.

5.Hindamine:
Hinnatavad tööülesanded:
1. kirjalik töö põhimõistete kohta – hõlmab majanduse, ettevõtluse ja turunduse aluste teemasid
2. koostada äriplaan ja esitleda – käsitledes äriideed, turusituatsiooni, firma analüüsi, hinnakujundust, turundussuhtlust, finantsprognoosi.
3: toote omahinna kujunemine- hõlmab moodulis õpitud teoreetiliste teadmiste kontrolli.

Mooduli hinne kujuneb õppeprotsessi ja mooduli tööülesannete koondhindena

3. TÖÖSEADUSANDLUSE ALUSED
1 õn
1T/P

1. Eesmärk
Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised põhilistest kutsetööga seotud seadusaktidest ning nendega seotud tööandja ja töötaja õigustest ja kohustustest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks
Puuduvad

3. Õppesisu
3.1 LEPINGULISED SUHTED. Füüsilised ja juriidilised isikud. Tehingu mõiste ja vorm. Lepingu mõiste. Lepingute liigid, sisu ja sõlmimise kord. Volitus ja volikiri. Tähtaeg ja tähtpäev. Ametijuhend. Töölepingu pooled, nende õigused ja kohustused Töölepingu kohustuslikud tingimused. Määratud ja määramata ajaks töölepingu sõlmimine. Katseaeg. Töölepingu peatamine ja muutmine. Üleviimine teisele tööle. Töölepingu lõpetamine. Töölepingu tühistamine ja kehtetuks tunnistamine. Kollektiivleping. Kollektiivlepingu pooled ja selle sõlmimise kord. Töövaidluste lahendamine. Töötajate usaldusisik. Töötülid. Streik ja töösulg. Seaduslikust streigist osavõtjate tööalased õigused.
3.2.TÖÖ-JA PUHKEAEG. Töö- ja puhkeaeg. Töönorm, tööpäev, töönädal, töövahetus. Ületunnitöö. Töötamine puhkepäevadel, rahvus- ja riigipühadel. Puhkuse liigid: põhi- ja lisapuhkus, palgata- ja osaliselt tasustatav puhkus, vanemapuhkused, õppepuhkus ja nende andmise kord. Puhkuse tasustamine. Puhkuse kasutamist takistavad asjaolud ja puhkuse katkestamine.
3.3.TÖÖ TASUSTAMISE ALUSED. Palk, põhi- ja keskmine palk, lisatasu ja juurdemaksed. Palgatingimuste kehtestamine ja palga maksmise kord. Töö tasustamine eritingimustes. Tagatised ja hüvitised. Kinnipidamised palgast. Sotsiaalsed tagatised: toetused, pensionisüsteem. Materiaalne vastutus tööõigussuhetes.
3.4. AUTORI- JA TARBIJAKAITSE SEADUSED. Autoriõigusega teosed. Autoriõiguse kehtivusaeg, tasu autorluse eest. Autoriõiguse leping. Vastutus autoriõiguste rikkumise eest. Tarbijakaitse.

4. Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab:

- oma tegevusvaldkonna seadusandliku reguleerimise vajalikkust;
- peamisi töösuhteid reguleerivaid õigusakte ja tunneb neid ulatuses, mis on vajalikud tööle asumiseks;
- töölepingu poolte seadusega sätestatud õigusi ja kohustusi (ametijuhend);
- töölepingu sõlmimise, muutmise ja lõpetamise aluseid;
- palga ja puhkuse arvestamise aluseid;
- töö- ja puhkeaja korraldust ja nende arvestamise aluseid;
- töötingimuste kollektiivse kujundamise aluseid;
- töösuhete pinnalt tekkinud vaidluste lahendamise võimalusi;
- autorilepingute sõlmimise aluseid ja vastutust autoriõiguste rikkumise eest.

5. Hindamine
Hinnatavad tööülesanded:

1. Kirjalik töö põhimõistete kohta: Õigussüsteem (mõiste, milles väljendub), õigusaktid, õigussuhe; füüsiline isik, juriidiline isik; omand.
2. Kirjalik töö põhimõistete kohta: Tsiviilõigus; tsiviilõiguslikud kohustused; tööleping; töö- ja puhkeaeg, töölepingu lõpetamine.
3. Suuline arutelu rühmatööna: Autorilepingute sõlmimine; tarbijakaitse.

Mooduli koondhinne kujuneb hinnatavate tööülesannete täitmisel mooduli jooksul ja mooduli lõpul kogu materjali hõlmava lõputesti sooritamisel.

4. TÖÖKESKKONNAOHUTUSE ALUSED
1 õn
1T/0P

1.Eesmärk
Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised säästvast toimimisest ja töökeskkonna mõjust, töökoha organiseerimisest ergonoomia nõuetest lähtudes ning oskused materjale taaskasutada ja töökeskkonna võimalike ohtudega toime tulla.

2. Nõuded mooduli alustamiseks
Puuduvad

3. Õppesisu
3.1.TÖÖTERVISHOID JA TÖÖOHUTUS. TÖÖHÜGIEEN. Töökeskkond: üldnõuded, töökoht, töövahend. Tööolme. Tööohutuse ja töötervishoiu tagamise meetmed. Töökeskkonna ohutegurid ja ohutusjuhendid. Tervisekontroll. Tööandja ja töötaja kohustused ja õigused. Turvalisus. Õnnetusoht ja käitumine ohuolukorras. Tööõnnetus ja kutsehaigus.
3.2.ESMAABI.Tegutsemine õnnetuspaigal. Põhilised esmaabivõtted. Esmaabi lämbumise ja uppumise korral. Haavad ja verejooksud. Vereringehäired. Äkkhaigestumised, teadvusekaotus. Kukkumine ja luumurrud. Lihaste ja liigeste venitused. Põletushaavad. Külmumine. Kuumakahjustused. Mürgitused. Võõrkehad. Valud, palavik. Psüühiline kriisiseisund. Esmaabi liiklusõnnetuste korral. Sidumis- ja toestamisvahendid. Kannatanu tõstmine, kandmine, transportimine. Esmaabi vahendid töökohal. Koduapteek.
3.3. ERGONOOMIA ALUSED. Ergonoomia mõiste ja ülesanded. Erinevad tööasendid ja nende mõju inimesele. Ühtlase ja mõõduka töökoormuse saavutamise viisid.
3.4.KÄSITÖÖMEISTRI TÖÖKOHT. Töökoha organiseerimine ja mõõdistamine. Töökoha korrashoid. Võimlemisharjutused erinevatele lihasgruppidele.
3.5. KESKKOND JA SÄÄSTEV ARENG. JÄÄTMEKÄITLUS. Looduslike protsesside seotus ja tasakaal. Keskkonnastrateegia ja säästva arengu põhimõtted. Taaskasutus ja säästlik toimimine. Keskkonnareostuse ennetamise ja vältimise võimalusi töökeskkonnas ja olmes. Jäätmete teke ja liigitus. Ohtlikud jäätmed. Jäätmetekke vähendamine. Jäätmehooldus ja esmane käitlus.

4. Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab:

- tööandja ja töövõtja õigusi ja kohustusi töökeskkonna ohutuse, tööõnnetuste ja kutsehaiguste vallas;
- töökeskkonna ohutegureid;
- kutsealaga seonduvaid tööohutus- ja tööhügieeninõudeid;
- esmaabi üldisi põhimõtteid;
- looduslike ja ühiskondlike protsesside vahelisi seoseid;
- üldisi keskkonnaprobleeme ja säästva arengu põhimõtteid;
- jäätmekäitluse vajadust;
- töövõimlemise tähtsust tööprotsessis.

Õppija oskab:

- leida ja kasutada teavet töökeskkonda reguleerivate õigusaktide kohta;
- hinnata töökeskkonna ohutegureid, neid vältida või nende mõju vähendada;
- järgida kutsealaga seonduvaid tööohutus- ja tööhügieeninõudeid;
- töötada tervist säästvalt ja ökonoomselt;
- sooritada töövõimlemise harjutusi;
- kasutada päästevahendeid, aidata teisi, teavitada ohust, evakueeruda;
- anda esmaabi;
- koostada koduapteeki;
- märgata keskkonna reostamise võimalikke ohte ja neid ennetada, vältida või teavitada ohust;
- järgida jäätmekäitluse keskkonnasäästlikke põhimõtteid;
- leida võimalusi materjalide taaskasutamiseks.

5. Hindamine

Hinnatavad tööülesanded:

- 1. Kirjalik töö - töökeskkonnale esitatavad nõuded ja ohutegurid
- 2. Kirjalik töö põhimõistete kohta- tööohutuse ja töötervishoiunõuete, säästva arengu põhimõtete ja keskkonnareostuse vältimise võimaluste tundmine;
- 3. Kontrolltöö teemad- töökeskkonna ohutuse tagamisel töövõtja ja tööandja kohustuste, vastutuse ja õiguste tundmine.

Moodul loetakse arvestatuks, kui õpilane on sooritanud kõik hinnatavad tööülesanded positiivsele hindele.
Mooduli hinne kujuneb tööülesannete koondhindena.

5. RAHVAKUNSTI ALUSED
1 õn
1T/P

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised Eesti rahvakultuuri traditsioonidest ja esemelise rahvakultuuri eripärast. Õppijas kujuneb huvi traditsioonilise käsitöö vastu, väärtustamaks ja säilitamaks meie kultuuri.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad

3. Õppesisu
3.1. RAHVAKUNSTI MÕISTE. Rahvakultuur ja rahvuskultuur. Rahvakunsti areng ja seda mõjutavad tegurid.
3.2. EESTI TALURAHVA KULTUUR JA ELUKORRALDUS. Uskumused (mütoloogia, loodus, suuline pärimus). Rahvakalender. Traditsioonid ja nende muutumine ajas. Käsitöölise amet.
3.3. ORNAMENTIKA. Märgid (peremärgid, ruunikalendrid). Sümboltähendused. Värvustraditsioonid.
3.4. TALURAHVA ARHITEKTUUR. Muistsed ehitised (püstkoda, varjualune, kaitseehitised). Taluõu. Rehielamu ja selle kasutamine. Talu kõrvalhooned.
3.5. SAVITÖÖD. Kammkeraamika. Riibitud ja tekstiilkeraamika. Siledapinnaline keraamika. Kedrakeraamika.
3.6. PUUTÖÖD. Talumööbel ja kirstud. Nikerdatud ja treitud esemed (õllekannud, küübid, lusikad, küünlajalad). Vakad ja vitsutatud nõud. Punutud esemed
3.7. NAHATÖÖD. Nahast tarbeesemed (noatuped, tubakakotid, jahitaskud, hobuseriistad). Nahast rõivaesemed (kasukad, nahkjalatsid, nahkvööd).
3.8. KIVITÖÖD. Kivi taluehituses. Rahvuslik raiddekoor maakirikutes. Ohvrikivid, mälestuskivid ja hauakivid. Kiviristid. 18.saj. päikesekellad.
3.9. METALLITÖÖD. Varase ja vanema rauaaja pronksesemed. Muinasehted. Sepis (tööriistad, tarbeesemed, relvad). Ehted.
3.10. TEKSTIILITÖÖD. Muinasrõivad. Rahvarõivaste kujunemine ja piirkondlik jaotus. Kattevaibad.
3.11. MUUD MATERJALID Luu-, õlg-, sarv-, toht-, niinmaterjali kasutamine.
3.12. ÕPPEEKSKURSIOON (ERM või ER Vabaõhumuuseum või piirkondlik koduloomuuseum)

4. Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab:
- Eesti rahvakultuuri eripära;
- Eesti esemelist rahvakultuuri ja käsitööliike;
- Värvikasutust ja enim levinud ornamente rahvuslikel esemetel, nende tähendusi.

Õppija oskab:
- eristada tüüpilisi eesti rahvakunstile omaseid esemeid.

5. Hindamine
Hinnatavad tööülesanded:
alustada mapi „Minu lemmikud rahvakunstis" koostamist (vt juhend)**.** Hinnatakse alustatud mapi
- loogilist ülesehitust;
- mapi mitmekülgsust;
- isiklikku lähenemist;
- vormistuse esteetilisust ja terviklikkust.

Mooduli hinne kujuneb protsessi hinnete ja mooduli tööülesande- mapi koondhindena.

6. JOONISTAMINE
2 õn
T/2P

1. Eesmärk
Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused joonistustehnikatest, loodus- ja geomeetriliste vormide ning perspektiivi- ja figuuri joonistamisest. Omandab hoiaku loovuse ja fantaasia arendamiseks.

2. Nõuded mooduli alustamiseks
Puuduvad

3. Õppesisu
3.1. JOONISTUSVAHENDID, SISSEJUHATUS JOONISTAMISSE. Töövahendid (joonistuslaud, paberid, papid, pliiatsid, süsi, seepia, kustutuskumm, lakk). Ettevalmistustööd. Joonistustehnikad (faktuuri edasiandmine, rööp-, kumer-, rist- ja kaldjoontehnika). Varjudeta joonistamine. Eseme mahulisuse kujutamine joone varieeruva tugevusega.Valgus- varjuga joonistamine.
3.2.NATÜÜRMORTIDE JOONISTAMINE. Joonistuse kompositsiooniline ülesehitus. Perspektiiv. Visandid.
3.3. RUUMI KUJUTAMINE. Interjöör.
3.4. FIGUURI JOONISTAMINE. Visandid

4. Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab:
- joonistustehnikaid;
- joonetehnikaid;
- ruumilise kujutamise võtteid;
- perspektiivi joonistamise aluseid;
- joonistuse kompositsiooni loomise põhimõtteid.

Õppija oskab:
- joonist komponeerida;
- kujutada perspektiivi;
- kujutada erinevate materjale;
- kujutada esemeid ruumiliselt;
- visandada figuure ja esemeid natuurist.

5. Hindamine
Hinnatavad praktilised tööülesanded:
1. valgus-varjuga joonistamine - natüürmort
2. joonistus- ruumiline kujutamine pildis
3. joonistus- figuraalsed kompositsioonid 2 vabalt valitud figuurist

Mooduli läbimisel peab õpilane olema sooritanud kõik praktilised tööülesanded.
Mooduli hinne kujuneb tööülesannete koondhindena.

7. KOMPOSITSIOONI ALUSED
2 õn
0,5T/1,5P

1. Eesmärk
Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised kompositsiooni ja värvusõpetuse alustest ning oskused neid loovalt käsitööesemete kujundamisel kasutada.

2. Nõuded mooduli alustamiseks
Puuduvad

3. Õppesisu
3.1. VÄLJENDUSVAHENDID. Pind ja tekstuur. Punkt ja joon. Ruum ja vorm.
3.2 VÄRVUS VÄLJENDUSVAHENDINA. Spekter. Värviring. Värvi omadused ja kvalitatiivsed tunnused. Värvipindade vastastikune toime ja värviharmoonia liigid. Värvimõju ja emotsionaalne toime. Värvus-sümboolika ja traditsioon. Praktilised harjutused värvusteooria põhjal.
3.3. KUJUTAMISTEHNIKAD. Must-valged ja värvilised faktuurid ja struktuurid. Segatehnikad ja kollaaž. Praktilised harjutused.
3.4. PIIRATUD PINNA KUJUNDAMINE. Pildiväli (kujund ja taust). Abstraktne ja kujutav. Staatika ja dünaamika. Tasakaal. Dominandid. Harmoonia ja disharmoonia. Vastandite paarid. Kompositsiooniskeemid (suletud ja avatud, tsentraalkompositsioon, kuldlõige, horisontaalne ja vertikaalne, kolmnurkne, ringne ja ovaalne kompositsioon). Harjutusülesannete teostamine kompositsiooniskeemidele.
3.5. MOTIIV KUJUNDUSES. Looduslik, geomeetriline ja abstraktne kujund. Motiiviotsingud. Looduslikud inspiratsiooniallikad kujundustöödes (foto, herbaarium, loodusest joonistatud lähtematerjal). Stilisatsioon. Praktilised harjutused.
3.6. ORNAMENTIKA PÕHIALUSED. Sümmeetria ja asümmeetria. Rütm. Bordüüritüübid. Võrgusüsteemid ornamentikas. Piiramata pinna kujundamine. Praktilised harjutused.
3.7. TOOTE INFOMATERJALIDE KUJUNDAMINE. Kiri kompositsiooni osana. Nõuded käsitööesemeid tutvustavatele infokandjatele.

4.Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab:
- Värvus- ja kompositsiooniõpetuse põhitermineid ja tõdesid;
- väljendus-ja kujutamisvahendeid;
- esitlustehnilisi võtteid;
- motiivi osatähtsust kujundustöödes;
- ornamentika põhialuseid;
- piiratud ja piiramata pinna kujundamise põhimõtteid;
- kirja kasutamist toote infomaterjalide kujundamisel.

Õppija oskab:
- töötada motiiviga;
- kujundada piiratud ja piiramata pinda;
- oma ideid esteetiliselt esitada.

5. Hindamine:
Hinnatavad tööülesanded:
1. kirjalik test: Värvus- ja kompositsiooniõpetuse põhiterminid ja tõed- hõlmab moodulis teoreetiliselt omandatud teadmiste kontrolli
2. kirjalik test: Ornamentika põhialused- hõlmab moodulis teoreetiliselt omandatud teadmiste kontrolli
3. koostada kompositsiooni ja värvusõpetuse praktiliste tööde mapp.
Mapi koostamisel hinnatakse:
- isikliku arengupotentsiaali kasutamist;
- ideede loomingulisust;
- kompositsiooni reeglitega arvestamist;
- graafilise esitluse korrektsust ja lõpetatust.

Mooduli läbimisel peab õpilane olema sooritanud positiivsele hindele kontrolltestid ja esitanud praktiliste tööde mapi.

Mooduli hinne kujuneb tööülesannete koondhindena.

8. KIVIMATERJALIDE TUNDMINE JA KIVITÖÖTLEMISE TEHNOLOOGIA
1 õn
0,5T/0,5P

1. Eesmärk
Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised kivimiliikide füüsikalis- mehhaanilistest omadustest ja kivitöötlemise mehhanismidest, käsitööriistadest ning abivahenditest töötlemistehnoloogias.

2. Nõuded mooduli alustamiseks
Puuduvad

3. Õppesisu
3.1. KIVIMILIIGID: tardkivimid (graniidid, gabro, spektroliit, migmatiit, dioriit, seieniit), settekivimid (dolomiit, lubjakivi, alabaster, liivakivi), moondekivimid (marmor, serpentiin, kiltkivi, steatiit), nende struktuur, tekkelood. Eesti erinevad kivimid
3.2. KIVIMITE KASUTUSALAD: Erinevate kivimite kasutusalad. Kivimite struktuurilised erinevused ja töödeldavus. Tööohutus kiviraietöödel. Settekivimite kasutusalad. Moondekivimite kasutusalad. Tardkivimite kasutusalad.
3.3. KIVIMITE STRUKTUURILINE EHITUS JA TÖÖDELDAVUS. Graniidid, moondekivimid, settekivimid.
3.4. KIVITÖÖTLEMISE TÖÖRIISTAD: Erinevad käsiraiumise meislid, käsihaamrid, hammashaamrid, rasplid, kiilud. Kiviraiumisel kasutatavad käsitööriistad. Kiviraiumisel kasutatavad mehhaanilised tööriistad. Puurid, lõikurid, löökdrellid, freespingid, treipingid, lihvimispingid. Erinevate kivimite raiumise spetsiifika.
3.5. TÄHERAIE. Eeltööd täheraiele- kivi lihvimine ja poleerimine. Tähtede raiumine kivisse ja nende kuldamine. Täheraiemeislite kasutamine. Suruõhuga töötavate meislite kasutamine.

Kivitoodete pinnatöötlus (lihvimine, poleerimine, pindade kaitse).
3.6. KIVI HOOLDAMINE. Kiviskulptuuride hooldamine. Pinna katmine vastavate vahenditega ilmastiku kaitseks. Kujude puhastamine vastavate lahustega, harjadega, traatharjadega, rasplitega, liivapaberiga

4. Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab:
- erinevate kivimite tekkelugusid, nende füüsikalisi ja mehaanilisi omadusi, kivimiliike;
- kasutatavaid käsitööriistu;
- mehaanilisi töövahendeid;
- eri kivimite töötlemise spetsiifikaid;
- täheraies ja kuldamisel kasutatavaid tööriistu, abivahendeid.

Õppija oskab:
- kasutada tööriistu ja mehhanisme kivitöödel;
- kasutada mehaanilisi kivitöömasinaid;
- valida õigeid töö iseloomule ja kivimiliigile sobivaid töötlemise viise ja töövahendeid.

3. Hindamine
Hinnatavad tööülesanded:
1. kirjalik test: erinevate kivimite tekkelood, nende füüsikalis-mehaanilised omadused, kivimiliigid - hõlmab moodulis teoreetiliselt omandatud teadmiste kontrolli
2. kirjalik test: kasutatavad käsitööriistad; mehaanilised töövahendid; eri kivimite töötlemise spetsiifikad - hõlmab moodulis teoreetiliselt omandatud teadmiste kontrolli
3. Praktiline töö- etteantud kivimiliigist kivi töötlemine käsitsi.
Mooduli läbimisel peab õpilane olema sooritanud positiivsele hindele kontrolltestid ja esitanud praktilise töö.
Mooduli hinne kujuneb tööülesannete koondhindena.

9. MUDELI ÜLEKANDMINE
2 õn
1T/1P

1. Eesmärk
Õpetusega taotletakse, et õpilane saab teadmisi ülekandmise vahenditest ja nende kasutamise põhimõtetest ning oskused mudeli ülekandmisest konkreetsesse materjali.

2. Nõuded mooduli alustamiseks
Puuduvad

3. Õppesisu
3.1. MUDELI JA KIVI ETTEVALMISTUS Mudeli ja kivimaterjali panemine õigesse asendisse. Punkteerimisaparaadi paigutamine mudelile ja kivile. Iseloomulikumate vormipunktide märkimine mudelile.
3.2. PUNKTIDE VÄLJARAIE Õiges järjekorras punktide väljaraiumine.

3.3 ÜLEKANDED Ülekanded sirkliga skulptuuri suurendamiseks või vähendamiseks võrreldes mudeliga. Kuju suurendamine või vähendamine võrreldes mudeliga raammõõdistiku abil.

4. Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab:
- mudeli ülekandmise, ülekandepunktide määramise ja väljaraiumise põhimõtteid ning töövahendeid ja mehhanisme.

Õppija oskab:
- seadistada ülekande- või suurendusseadeldisi;
- tegutseda õiges järjekorras punktide valikul ja märkimisel;
- kasutada ülekandeseadeldist õigesti kogu toote valmistamise protsessi jooksul.

5. Hindamine
Hinnatavad praktilised tööülesanded:
1. punkteerimisaparaadi paigutamine mudelile ja kivile
2. iseloomulikemate vormipunktide märkimine mudelile
3. ülekanded suurendussirkliga
4. raammõõdustiku valmistamine

Mooduli hinne kujuneb mooduli praktiliste tööülesannete koondhindena.

10. KIVIRAIUMINE KÄSITSI
10 õn
1T/9P

1. Eesmärk
Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised kiviraiumise tööriistade käsitsemisest ja oskused õigete töövõtete kasutamisest, arvestades kivimi ehituse spetsiifikat ning toote konkreetset kasutusala ja kohta. Samas taotletakse, et õppija omandab oskused valmistama kivist kvaliteetseid ja väärtuslikke esemeid ning kivitooteid, säilitades materjali iseloomu ja looduslikku ilu.

2. Nõuded mooduli alustamiseks
Puuduvad

3. Õppesisu
3.1.KIVIRAIE TÖÖRIISTAD. Tardkivimite raiumisel kasutatavad tööriistad. Paekivi raiumisel kasutatavad tööriistad- (karastatud külud erineva profiiliga), haamrid, (pokud) Graniidi raiumisel kasutatavad tööriistad- kõvasulamiga spundid, lapikmeislid, ponud, hammashaamrid (põskedega külud). Tööriistade hooldamine ja teritamine. Tööriistade valimise põhimõtted. Löögi tehnikad.
3.2. RAIELIIGID. Soome spunt, kildraie, jämeraie, peenraie, libisev raie, hammasraie, kivi märkimine, ääre lahtiraie, nurga lahtiraiumine, pinna siledaksraiumine, ümarpindade raie, nõguspindade raie, erinevate profiilide raie
3.3. KIVI KLOMPIMINE JA MURDMINE. Settekivimi murdmine lasundist. Sette-, moonde- ja tardkivimi klompimine. Õige struktuuriga ja kujuga (maa)kivi valimine

müüriladumiseks. Maakivi lõhestamine kivilõhestuskirvega.
3.4.VIIMISTLUSTEHNIKAD Viimistlustehnika omandamine. Lihvimismaterjalide kasutamine õiges järjekorras jämedamast kettast peenemani. Poleerimismaterjalide ja abivahendite kasutamine. Viltkattega poleerimine.
3.5. MUDELI ÜLEKANDMINE . Punkteerimisaparaadi paigutamine mudelile ja kivile. Iseloomulikumate vormipunktide märkimine mudelile ja nende järgi vormi raiumine kivist.
3.6. KOMPLEKSTÖÖD. Kivi sidumine teiste materjalidega; raud-puu. Hauakivi tegemine koos reljeefi või figuuriga. Võimaliku toote või (kunstilise)vormi valmistamine kivist. Kivi sidumine teiste materjalidega – metall, puit.

4. Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab:
- kivitöötlemise tehnoloogiaid, töövõtteid ja -riistu.

Õppija oskab:
- tööriistu hooldada ja töökorda seada;
- valida erinevaid kivimeid ja tööriistu vastavalt töö iseloomule;
- töödelda looduskivi vastavalt vajadusele alates kivi kiilumisest kuni valmistoote poleerimiseni;
- kasutada sobivaid töövõtteid erinevate kivitoodete valmistamisel.

5.Hindamine
Hinnatavad praktilised tööülesanded:
- reljeefi raiumine käsitööriistadega
- skulptuursete vormide raiumine
- kompositsioon geomeetrilistest elementidest käsiraies
- etteantud kivi käsitsi lihvimine
- etteantud kivi lõhestamine
- erinevalt töödeldud raiepinnad

Mooduli hinne kujuneb mooduli praktiliste tööülesannete koondhindena.

VALIKÕPINGUD

11. POTTSEPATÖÖD
2 õn
0,5T/1,5P

1. Eesmärk
Õpetusega taotletakse, et õppija õpib tundma pottsepatöödel kasutatavaid materjale, tööriistu ja töövõtteid, tutvub ahjude, pliitide, kaminate ladumise nõuetega ning omandab pottsepatööde materjalivajaduse arvutamise oskuse.

2. Nõuded mooduli alustamiseks
Puuduvad

3. Õppesisu
3.1. MATERJALID JA TÖÖVAHENDID. Kivimaterjalid pottsepatöödel. Ahjusegud ja mördid. Tööriistad ja – vahendid, nende kasutamise tingimused ja hooldamine.
3.2. POTTSEPATÖÖDE TEHNOLOOGIA. Soojuse levimineja soojuspaisumine. Pottsepatööde põhireeglid.
Küttekollete ehitusnõuded: ahju- ja korstna alused, püst- ja rõhtkatikud, ahjuvahed.
3.3. KAMINAD. Kaminamaterjalid. Looduskivist kaminad ja välikaminad, nende ehitamise nõuded.

4. Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab:
- pottsepatööriistu ja võtteid;
- ohutustehnikat pottsepatöödel;
- põhilisi pottsepatöid.

Õppija oskab:
- korraldada nõuetekohaselt oma töökohta, valida sobivat materjali ja töövahendeid;
- laduda looduskivist dekoratiivkaminat;
- töötada ennast ja keskkonda säästvalt.

5.Hindamine
Hinnatavad tööülesanded:
1. kirjalik test kogu moodulis läbitud materjalist
2. praktiline töö:
    - laduda looduskivist dekoratiiv- või küttekamin.

Praktilise töö juures hinnatakse:
- materjalide ja kaminatarvete valimise oskust;
- tööde tehnoloogilise järjekorra, tööohutusnõuete järgimist ning õigete töövõtete valdamist praktilise töö teostamisel;

Mooduli hinne kujuneb protsessi hinnete ja mooduli tööülesannete koondhindena, milleks tuleb
- sooritada test positiivsele hindele läbitud materjali kohta
- valmistada praktiline töö

12. AIA VÄIKEVORMID
1 õn
0,5T/0,5P

1. Eesmärk
Õpetusega taotletakse, et õppija omandab kivist arhitektuuri väikevormide ehitamise praktilised oskused, tutvub vajalike materjalidega ja oskab kalkuleerida materjalide mahtusid.

2. Nõuded mooduli alustamiseks
Puuduvad

3. Õppesisu
3.1. VÄIKEVORMIDE EHITAMINE. Arhitektuuri väikevormi mõiste. Kivist väikevormide ehitamine: kaminad, piirded, terrassid, trepid, istekohad. Väikevormide funktsionaalne ja esteetiline asukoht haljasalal. Töö tehnoloogia: tööjoonise lugemine, materjali valik, koguste arvutamine. Põhilised tööoperatsioonid. Väikevormide hooldamine. Tööohutusnõuded väikevormide ehitamisel ja hooldamisel. Tekkivate jäätmete ja jääkide käitlemine.
3.2. KAMINAD. Ehitusjoonis. Rajamistehnoloogia. Materjalid. Paigutamine aeda või haljasalale. Hooldamine.
3.3. ISTEKOHAD. Ehitusjoonis. Rajamistehnoloogia. Materjalid. Paigutamine aeda või haljasalale. Hooldamine.
3.4. BASSEINIPIIRDED, TUGIMÜÜRID. Ehitusjoonis. Rajamistehnoloogia. Materjalid. Paigutamine aeda või haljasalale. Hooldamine.
3.5. KUJUD, PÄIKESEKELLAD, AIAVAASID, PRÜGIKASTID. Tööjoonised. Valmistamistehnoloogia. Materjalid. Paigutamine aeda või haljasalale. Hooldamine.
3.6. AIALAMBI ALUSED. Tööjoonised. Valmistamistehnoloogia. Materjalid. Paigutamine aeda või haljasalale. Hooldamine.
3.7. KIVIKTAIMLA. Kavand. Rajamistehnoloogia. Materjalid. Paigutamine aeda või haljasalale. Hooldamine. Ehitusjoonis. Rajamistehnoloogia. Materjalid. Paigutamine aeda või haljasalale. Hooldamine

4. Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab:
- väikevormide liike;
- väikevormide ehituseks vajalikke materjale, abi- ja viimistlusmaterjale;
- väikevormide rajamistehnoloogiaid;
- väikevormide hooldusvõtteid;
- tööohutusnõudeid.

Õppija oskab:
- koostada ja lugeda tööjooniseid;
- valida konkreetsele väikevormile sobiv materjal ja arvutada kogused;
- valida õige valmistamistehnoloogia;
- valida õige hooldusvõte;
- tagada tekkivate jääkide ja jäätmete käitlemisel keskkonnaohutus.

5. Hindamine
Tööülesanne:
Praktiline töö- Projekt (kavand)
Hinnatakse:

- detailide kokkusobivust
- disaini
- joonist
- mudelit
- materjali valikut
- valmistamistehnoloogiat
- asukoha valikut aias või haljasalal

Mooduli koondhinne kujuneb praktilise töö hindest.

13.KIVI KASUTAMINE AVALIKUS RUUMIS
2 õn
0,5T/1,5P

1. Eesmärk
Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised looduskivi kasutamisest kui ühest unikaalsest ja originaalsest võimalusest ehitusturul, tunneb looduskivi paigalduse ja hooldamise tehnoloogiaid ning oskab kavandada tuulutuseta või tuulutusega looduskivist seina kavandit.

2.Nõuded mooduli alustamiseks
Puuduvad

3. Õppesisu
3.1. LOODUSKIVI- AEGUMATU MOOD LÄBI SAJANDITE. Sissejuhatus. Looduskivitöötlejad Eestis. Looduskivi kasutusalad nii toas kui õues. Kokkusobivus harilike ehitusmaterjalidega.
3.2. LOODUSKIVI PAIGALDUS. Looduskivi ladumine. Plaaditava pinna ettevalmistamine. Plaatimine. Vuukide tegemine. Plaatide puhastamine pärast paigaldamist.
3.3. LOODUSKIVI HOOLDAMINE. Graniidi, kiltkivi ja kvartsiidi, marmor- liivakivi ja lubjakivi. Ennetav hooldus. Igapäevane hooldus.
3.4. LOODUSKIVIDE LIIMIMISE SÜSTEEM. Tehnoloogia. Disain.

4. Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab ja tunneb:

- looduskivi kasutamist kui ühte unikaalset ja originaalset võimalust ehitusturul;
- looduskivi paigalduse ja hooldamise tehnoloogiaid.

Õppija oskab:

- kavandada tuulutuseta või tuulutusega looduskivist seina kavandit.

5. Hindamine
Tööülesanne:
Praktiline töö- Projekt looduskivist laotud tuulutusega sein (kavand)

Hinnatakse:

- detailide kokkusobivust
- disaini
- joonist
- mudelit

Mooduli koondhinne kujuneb praktilise töö hindest.

14. LOODUSKIVIST TEEDE JA PLATSIDE RAJAMINE
2 õn
0,5T/1,5P

1. Eesmärk
Õpetusega taotletakse, et õppija oskab iseseisvalt või töörühma liikmena etteantud juhiste järgi rajada ja hooldada looduskivist teid.

2.Nõuded mooduli alustamiseks
Puuduvad

3. Õppesisu
3.1. TEEDE RAJAMINE JA HOOLDAMINE. Tsoneerimine. Istumiskohad, teedevõrk, mänguplatsid, pinnakattematerjalid, piiramine.
3.2. MATERJALID. Looduskivi liigid ja omadused. Sobivus teede ehitamiseks. Mahtude kalkuleerimine. Põhimaterjalid, abimaterjalid.
3.3. RAJAMISTEHNOLOOGIA. Töövahendid. Tööjoonised.Tee süvendi kaevamine. Äärekivide ja tee aluskihtide ning katendite paigaldamine. Vuukide täitmine, kinnivibreerimine.
3.4. TEEDE HOOLDAMINE. Hooldusvahendid. Hooldustehnoloogia.
3.5. PRAKTILINE TÖÖ. Looduskivist tee rajamine ja hooldamine.

4. Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab:

- ehituseks sobivaid põhi- ja abimaterjale;
- teede ja platside rajamistehnoloogiaid;
- teede ja platside hooldusvõtteid;
- ohutusnõudeid.

Õppija oskab:

- püstitada lähteülesannet, arvestades kliendi vajaduste ning võimalustega;
- iseseisvalt või töörühma liikmena etteantud juhiste järgi rajada ja hooldada looduskivist teid;
- kasutada ja hooldada vajalikke tööriistu ja seadmeid;
- käidelda rajamistöödel tekkivaid jäätmeid.

5. Hindamine
Praktiline töö:
• rajada looduskivist käigutee meeskonna liikmena etteantud juhiste järgi.
Hinnatakse:

- Oskust lugeda tööjoonist
- Materjali valikut
- Mahtude kalkuleerimist
- Õigete töövõtete kasutamist
- Tehnoloogia valikut
- Tööriistade ja seadmete kasutamist, ohutusnõuete täitmist
- Meeskonnatöö oskust

Mooduli koondhinne kujuneb praktilise töö hindest.

15. JOONESTAMINE
1õn
0T/1P

1. Eesmärk
Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused tehniliste jooniste koostamisest, lugemisest ja korrektsest vormistamisest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks
Puuduvad

3. Õppesisu
3.1. JOONESTAMISE TÖÖVAHENDID. Joonestuslaud, pliiats, kustutuskumm, joonlaud, rööpjoonlaud, lekaalid, sirklid.
3.2. JOONISTE VORMISTAMINE. Põhiformaatide tähised (AO, A1, A2, A3, A4). Mõõtkava. Normkiri ja kirjanurk.
3.3. JOONTE LIIGID. Joonte liigid ja kasutusalad. Lõikepindade tähistamine faktuuriga.
3.4. PÕHILISED VAATED. Perspektiiv, isomeetria, ristprojektsioon. Esemete ja detailide vaadete paigutus joonisel.
3.6. LÕIKED. Lõiked ühe tasapinnaga. Lõiked mitme tasapinnaga. Poolvaatlõige, kohtlõige, murdlõige, ristlõige.
3.7. JOONISTE MÕÕDISTAMINE. Mõõtarvud, abijooned, nooleotsad, distantsjoon, ühisnullpunkt, mõõtarvude kandmine joonisele, kujumärgid ja tähised, keermed (meeterkeere, silindriline torukeere, trapetskeere), vedrud.
3.8. KOOSTEJOONIS JA TÜKITABEL. Koostejoonisel kasutatavad lihtsustused. Kuullaagrite ja vedruga kaelustihend.
3.9. ESKIIS JA JOONIS. Jooniste lugemine. Koostejoonised ja detailjoonised. ehitusjooniste liikidest, jooniste tegemisest ja projektjooniste lugemisest. Tehniliste jooniste eskiiside valmistamise oskuste omandamisest. Standardkirja ja jooniste vormistamise oskuse omandamine. Joonestamise standardite tundmaõppimine. Erinevate jooniste tundmaõppimine-eskiisid, tööjoonised, koostejoonised, skeemid, ehitusjoonised. Praktilise joonestamise oskuse arendamine

4. Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab:

- joonestusvahendeid ja materjale;
- kehtivaid reegleid ja standardeid joonestamisel ja jooniste vormistamisel;
- joonte liike ja nende otstarbeid.

Õppija oskab:

- valida õige joonise liigi;
- joonestada korrektselt ja puhtalt järgides standardeid;
- kirjutada standardkirjas;
- vormistada jooniseid vastavalt nõuetele;
- lugeda jooniseid.

5. Hindamine

Hinnatavad tööülesanded:
Kirjalik test 1.: Kehtivad reeglid ja standardid joonestamisel ja jooniste vormistamisel
Kirjalik test 2.: Jooniste lugemine. Koostejoonised ja detailjoonised.
3. Praktiline töö:
koostada keermestatud ühendusega sepiskonstruktsiooni koostejoonis, mille juures hinnatakse:

- kolmvaadet;
- perspektiivi;
- lõiget ühe tasapinnaga;
- tehniliste ühenduste tähistamis;
- mõõtmete kandmist joonisele.

Mooduli hinne kujuneb tööülesannete koondhindena.

16. TÄHERAIE
1 õn
0,5T/0,5P

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised erinevatest kirjastiilidest ja oskused kirjade projekteerimisest paberile, projekti ülekandmisest kivile ning tähtede raiumist.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad

3. Õppesisu

3.1. KIRJASTIILID JA PROJEKTEERIMINE. Kirjastiilid. Kirjete paigutuse projekteerimine paberil. Teksti ülekandmine kivile. Tähtede markeerimine kivile.
3.2. TÄHERAIE PÕHITÕED. Tähtede raiumine sette-, moonde- ja tardkivimisse. Süvistatud ja reljeefsete tähtede raiumine. Tähtede raiumine pneumaatilise vasarpüstoliga.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab:

- kirjatehnika eri stiile;

- kompositsiooni kirjapildis;
- võtteid kirja kivile paigutamisel.

Õppija oskab:

- käsitleda täheraie tööriistu;
- raiuda kirjeid erinevast kivimist plaatidele.

5.Hindamine

Hinnatavad praktilised tööülesanded:

- tähtede markeerimine kivile
- süvendtähtede raiumine
- reljeeftähtede raiumine

Mooduli hinne kujuneb mooduli praktiliste tööülesannete koondhindena.

17. MODELLEERIMINE

1 õn

0,5T/0,5P

1.Eesmärk:

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised modelleerimise materjalidest. Omandab oskused töövahendite kasutamisest, reljeefide modelleerimisest ja kolmemõõtmelistest figuure

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad

3. Õppesisu

3.1. MODELLEERIMISE MATERJALID JA TÖÖVAHENDID. savi, vaha, plastiliin, stekad.
3.2. MODELLEERIMINE. Savi ettevalmistamine. Väikeste mudelite modelleerimine. Aluste valmistamine. Figuuride toestike valmistamine. Suuremate figuuride modelleerimine toestikule. Savimudelite säilitamine. Modelleerimine otse vahasse.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab:

- töövahendeid;
- modelleerimisel kasutatavaid materjale;
- suuremate ja väiksemate mudelite loomise tehnoloogiaid.

Õppija oskab:

- kasutada töövahendeid;
- valida ja kasutada erinevaid materjale;
- ehitada toestikke.

5.Hindamine

Hinnatavad tööülesanded:

1. stekade valmistamine
2. toestiku ehitamine
3. savist, vahast või plastikust modelleeritud töö valmiskujul

Koondhinne saadakse mooduli sisus ettenähtud oskuste omandamise astet näitavate tööde hindamisest saadud hinnete keskmisena

18. PAEARHIDEKTUUR JA RESTAUREERIMINE
1 õn
0,5T/0,5P

1.Eesmärk:
Erinevatel ajalooetappidel ja erinevaks otstarbeks loodud paekiviehitiste ehituskunsti ja ehitamise insener- tehniliste lahenduste tundmaõppimine. Teadmiste omandamine paekivi kasutamisest nüüdisaegses ehituses. Vanade paekiviehitiste remontimise ja restaureerimise põhimõtete tundmaõppimine lähtudes nimetatud ehitiste ehituslikust spetsiifikast ja insener-tehnilistest lahendustest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks
Puuduvad

3. Õppesisu
3.1. Stiilsemate paeehitistega tutvumine Eestis ja võimalusel väljaspool Eestit.
3.2. Erinevad ehitiste ja rajatiste tüübid.
3.3. Erinevate arhidektuurielementide väljaehitamine, levinumaid tehnoloogilisi võtteid paeehitiste restaureerimisel.

4. Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab:
- pae ehituslikke omadusi;
- hoonete ja rajatiste erinevate arhidektuuriliste osade tähendusi ning põhilisi insener-tehnilisi lahendusi ja tehnoloogiaid nende ehitamiseks;
- põhilisi vanaaja ehituste lisaaineid (sideained, viimistlusained j.m.).

Õppija oskab:
- hinnata tehtavate tööde mahtu ja välja pakkuda tehniliselt ning ohutustehniliselt õige tehnoloogia ja materjali valikut;
- planeerida töö tegemine ja vajadusel teha lihtsamad eskiis- tööjoonised;
- valida õige kivimaterjal ja vajadusel valmistada vajaminevad keerukamad konstruktsioonielemendid ise;
- teostada erinevate konstruktsioonide ladumist.

5.Hindamine
Hinnatavad tööülesanded:
- konkreetse restaureerimistöö kohta remondiplaani ja tehnoloogia väljapakkumine
- müüri ladumine või ümara põhiplaaniga müüri ladumine
- kaare ladumine
- nišši ladumine

Koondhinne saadakse mooduli sisus ettenähtud oskuste omandamise astet näitavate tööde hindamisest saadud hinnete keskmisena

19. PRAKTIKA
10 õn
0T/10P

1. Eesmärk
Praktikaga taotletakse, et õppija omandab teadmised kivitöökojast ja selle toimimisest tootmisüksusena. Omandab kogemusi kiviraiduri tööülesannete iseseisvaks täitmiseks ja süvendab erialaseid tööoskusi ning kujundab edaspidiseks iseseisvaks tööks vastavaid hoiakuid ja vajalikke isikuomadusi.

2. Nõuded mooduli alustamiseks
Praktikaks on läbitud moodul kivimmaterjalide tundmine ja kivitöötlemise tehnoloogia, mooduli mudeli ülekandmine teemad: mudeli ja kivi ettevalmistus ning mooduli kiviraiumine käsitsi teemad: kasutatavad tööriistad ja raieliigid.

3. Õppesisu
3.1. Tutvumine praktika ettevõttega (ettevõtte õiguslik vorm, struktuuriüksused, tegevuseesmärgid, põhilised konkurendid, kliendid, tutvumine sepikojaga). Tutvumine tootmise korralduse, tööjaotuse ja toodanguga. Tutvumine töökoha ametijuhendiga, töösisekorra ja tööohutuse eeskirjadega. Töötamine erinevate kivitöö töövahendite ja seadmetega. Väiksemate kividetailide valmistamine ning viimistlemine. Võimalusel osalemine uute toodete loomisel, esitlusel või messidel ning tähelepanekute kirjeldamine.

4. Hinnatavad õpitulemused
Õppija teab:
- ettevõtte toodangut;
- ettevõtte sisekorda ja tööohutuse nõudeid;
- ettevõttes kasutatavaid seadmeid;
- ettevõttes kasutatavat tehnoloogiat;
- toote arendamise ja reklaamimise võimalusi.

Õppija oskab:
- sooritada erinevaid tööoperatsioone;
- kasutada erinevaid töövahendeid ja seadmeid;
- raiuda kivitooteid näidismudeli järgi;
- jälgida töö teostamise kvaliteeti;
- valmistada ühtlase kvaliteediga seeriatooteid;
- anda hinnangut oma tööle.

5.Hindamine
Teoreetiliste teadmiste ja praktiliste oskuste iseseisvat kasutamist praktika sooritamisel ning töökeskkonnas kohanemist.
ettevõtte (juhendaja) hinnangut praktikal töötamise kohta 70%

koolipoolse juhendaja hinnangut õpilase tööle praktikal - 20%
õppija eneseanalüüsi – 10%

LISA

LÕPUEKSAMI LÄBIVIIMISE JUHEND

EESMÄRK
Õppija poolt omandatud teadmiste ja oskuste demonstreerimine.

KOOLI LÕPUEKSAMI SISU
Lõpueksam koosneb kolmest osast:

- inspiratsiooniallikate kogu „Minu lemmikud rahvakunstis“ esitlus;
- õpilase poolt valitud teemal praktilise kivitöötlustoote ja selle juurde kuuluva toetava kirjaliku osa (töö käik, materjali näidised, tehnoloogia, tööjoonised, fotod) suuline esitlus;
- küsimustik kogu õppekava moodulites läbitud teemadel.

Lõpueksam on tulemuslik kõigi eksamietappide positiivse sooritamise korral.

HINDAMINE
Kutsehariduslik lõpueksam loetakse sooritatuks kui teoreetilise osa õigete vastuste määr on vähemalt 60% ja praktilise töö esitlemisel on saavutatud vähemalt „rahuldav” tulemus.

Kooli lõpueksami hinne moodustub teoreetiliste teadmiste ja praktilise töö koondhindena.

ÕPPEKAVAGA SEONDUVA ÕPPEBAASI KIRJELDUS

- õppeklass teoreetilise õppe läbiviimiseks
- joonistusklass 10-le õpilasele
- pottsepatöö algõppe klass
- kiviõppetöökoda (kivikoda). Õppetöökojas on tööpind kümnele õpilasele. Põrand on tsementeeritud. Kaks väljapääsu.

MAPP „MINU LEMMIKUD RAHVAKUNSTIS“ KOOSTAMISE JUHEND

Kuidas seda teha?
Vali 1-3 lemmikteemat, mis Sind rahvakunstis kõige rohkem huvitavad.

Kogu nende teemade kohta materjali:
Pildid, fotod, joonistused esemetest või mustritest (erakogud, muuseumid, kodused esemed), muljed käsitöösündmuselt.
Väljakirjutused artiklitest, ajakirjadest, raamatutest, internetist valitud teemade kohta; samuti vanemate inimeste mälestused või praegu tegutsevate käsitöömeistrite mõtted nende teemade kohta.

Kindlasti Sinu enda mõtted, tunded, põhjendused selle valdkonna kohta – miks need asjad on Sinu lemmikud, kas ja kuidas oled neid oma senises loomingus kasutanud või kuidas neid võiks tänapäeval kasutada.
Kõigi piltide ja kirjutiste juurde, mis ei ole Sinu enda looming, märgi algallikas – kust on pilt pärit, mis ese on seal kujutatud, kuidas või millal tehtud; samuti see, kust kirjalik info pärineb (raamat, internetiaadress, jutustaja nimi) jne.

Vormistamine
Vormista töö mapi või kausta vahele kogutud lehtedena. Tiitellehele märgi „Minu lemmikud rahvakunstis - ….", oma nimi ja aasta. Tekstid võiksid olla vormistatud arvutis, joonistustel ja kavanditel (kui neid on) võib olla ka käsikirjalisi märkusi. Ka tiitellehe või mapi kaane võid teemakohaselt kujundada – see ei ole mingi range referaat. Töö maht vähemalt 7 lehekülge

Hindamine
Hindamisel arvestatakse töö põhjalikkust, erinevaid allikaid, isiklikku suhtumist. Hinnet arvestatakse rahvakunsti aluste hindamisel.

PRAKTILISE KIVITÖÖTLUSTOOTE JA SELLE JUURDE KUULUVA TOETAVA KIRJALIKU OSA TEOSTAMISE JUHEND.

Praktilise töö valmimise järjekord
1. Kivitöötlustoote valik
Praktilise töö valib õpilane iseseisvalt eelnevalt kiviraiumine käsitsi moodulis valminud toodete hulgast.

2. Toetava kirjaliku osa kavandamine

- töö käik
- materjali näidised
- tehnoloogia (praktilise töö tehnoloogiline kirjeldus)
- praktilise töö joonised
- fotod
- ajagraafik
- teema valiku põhjendus ja idee arendus;